

10 oktober 2024

Fietslease nu ook mogelijk in onderwijs

Eind vorig schooljaar creëerde de Vlaamse Regering het wettelijke kader dat een fiets leasen mogelijk maakt voor onderwijspersoneel. Voor de uitwerking en de administratieve afhandeling van de leasecontracten zijn de schoolbesturen verantwoordelijk. Dat maakt van de leasefiets onderhandelingsmaterie voor het sociaal overleg. Voordat iemand van je team op die leasefiets springt, ligt er werk op de plank. Met deze nieuwsbrief zetten we je op weg om goede afspraken te maken.

Leasen met de eindejaarstoelage

In bedrijven zetten werknemers een deel van hun loon in om een fiets te leasen. In de openbare sector kan dat niet. Onderwijspersoneelsleden kunnen enkel de eindejaarstoelage gebruiken. Een voordeel: voor een fietslease komt het **volledige brutobedrag** van de eindejaarstoelage in aanmerking. Het bedrag dat je kan investeren in de fiets is dus groter dan het bedrag dat anders in december op je rekening komt. Of de volledige eindejaarstoelage nodig is, zal afhangen van de gekozen fiets en de looptijd van het leasecontract. Je kan de eindejaarstoelage inzetten zolang het leasecontract loopt.

Vooraf kiezen

Personeelsleden moeten **vóór de start van de referentieperiode** van de eindejaarstoelage kiezen of ze een fiets willen leasen. Voor vastbenoemde personeelsleden start de referentieperiode op 1 januari van het jaar waarin je de eindejaarstoelage ontvangt, voor tijdelijke personeelsleden is dat al op 1 september van het voorgaande jaar. Dat betekent dat vastbenoemde collega's de eindejaarstoelage van 2025 kunnen inzetten. Tijdelijke personeelsleden kunnen pas die van 2026 gebruiken. De referentieperiode voor de eindejaarstoelage van 2025 loopt immers al.

Winnaars en verliezers

De commerciële leasebedrijven zijn zonder twijfel de grootste winnaars in dit verhaal. Zij maken winst en behalen zo hun doel. Ook als personeelslid win je. Jouw fiets zal uiteindelijk, als alles goed gaat, minder kosten dan wanneer je die met eigen middelen aankoopt. Omdat je het brutobedrag van je eindejaarstoelage inzet, beschik je over een ruimer budget. **De grote verliezer is de sociale zekerheid.** Het deel van de eindejaarstoelage dat anders naar de sociale zekerheid vloeit, gaat nu naar de fietsleasebedrijven. In tijden waarin politieke partijen verkondigen dat besparingen noodzakelijk zijn om de sociale zekerheid betaalbaar te houden, is het niet te begrijpen dat diezelfde partijen systemen mogelijk maken waardoor de sociale zekerheid inkomsten misloopt.

Wat doet de sociale zekerheid voor mij?

De Belgische sociale zekerheid is een soort verzekering die een inkomen en/of verzorging garandeert voor personen en gezinnen die, tijdelijk of blijvend, niet in staat zijn om zelf in hun inkomen en/of verzorging te voorzien. Een moeilijke definitie, die hierop neer komt: de sociale zekerheid is er voor jou wanneer er iets verandert in je leven en je even niet kan werken, bijvoorbeeld bij de geboorte van je kindje, of bij tegenslag, bijvoorbeeld wanneer je werkloos of ziek bent. Ons land financiert de sociale zekerheid voor het grootste deel met sociale bijdragen uit inkomens.

Het schoolbestuur beslist

Of het op jouw school mogelijk zal zijn om een fiets te leasen, zal afhangen van je schoolbestuur. Elk schoolbestuur is vrij om leasefietsen aan te bieden. Begrijpelijk enerzijds, omdat een fietslease administratieve verplichtingen met zich meebrengt. Anderzijds kan dit verdelend werken in tijden van krapte op de arbeidsmarkt. Zal een schoolbestuur dat geen fietslease aanbiedt, gezien worden als **minder aantrekkelijke werkgever**? En heeft het schoolbestuur wel echt een vrije keuze?

Fietslease moet op de lokale onderhandelingstafel

Eens het schoolbestuur besluit om fietsen leasen mogelijk te maken, **moet hierover onderhandeld worden in het bevoegd lokaal comité**. Of dit per school of scholengemeenschap gebeurt, hangt af van de plaatselijke situatie. Als alle scholen van de scholengemeenschap behoren tot hetzelfde schoolbestuur, is het logisch dat er niet in elk LOC apart onderhandeld wordt, maar gemeenschappelijk in het OCSG. In een scholengemeenschap met scholen gemeentelijk onderwijs van verschillende gemeenten is het dan weer wel logisch dat fietslease op de agenda van het ABC van elke gemeente komt.

De kleine lettertjes

De fietslease is nieuw. Om te vermijden dat collega's voor verrassingen komen te staan zal een duidelijk contract belangrijk zijn. De meeste leasecontracten zullen weinig of geen onderhandelingsmarge toelaten, vandaar het belang van duidelijke informatie. Leg gerust onze [handige checklist](#) naast het voorgestelde leasecontract voor een grondige analyse van de inhoud.

Omzendbrief

Eind oktober verwachten we een omzendbrief over de fietslease, met praktische verduidelijkingen. We raden je aan die omzendbrief af te wachten voordat je definitieve knopen doorhakt.

Voor- en nadelen op een rijtje

Nadelen
▪ Een fiets is niet goedkoop, ook niet als je die kan leasen. Besef dat je de eindejaarstoelage meerdere jaren niet zal ontvangen omdat die grotendeels of volledig nodig zal zijn voor de fietslease.
▪ Sommige leasecontracten zou je ook wurgcontracten kunnen noemen. Bij het einde van de tewerkstelling of van de leaseperiode komen 'de kleine lettertjes' boven. Vaak kan je niet kosteloos uitstappen en wordt 'abnormale slijtage' aangegrepen om extra kosten aan te rekenen.
▪ Bij leasing ben je op het einde van de leaseperiode niet automatisch eigenaar van de fiets. Soms kan je die mits het betalen van de contractueel vastgestelde waarde wel overnemen. Kijk dus goed na hoeveel je na de leaseperiode nog moet bijbetalen om eigenaar te worden.
▪ Vaak ben je verplicht om een bijkomend onderhoudscontract af te sluiten. In sommige contracten is dit inbegrepen, soms niet. Onderhoudscontracten zijn vaak duur en niet bij een lokale fietshandelaar.
▪ Door het systeem van fietslease zijn er minder inkomsten voor de sociale zekerheid, die nu al onder druk staat.
▪ Je eindejaarstoelage wordt berekend op basis van je loon en je prestaties in de loop van de referentieperiode. Kies je ervoor om minder te gaan werken? Dan heeft dat gevolgen voor je eindejaarstoelage. Afhankelijk van het leasecontract zal je in die situatie waarschijnlijk zelf moeten bijbetalen om aan je contract te voldoen.

Voordelen
▪ Je kan je bruto eindejaarstoelage inzetten voor de fietslease. Zo kan je meer investeren in een fiets dan wat je zou kunnen doen met je netto eindejaarstoelage.
▪ Fietslease kan meer mensen aanzetten om het woon-werkverkeer volledig of gedeeltelijk met de fiets te doen.
▪ Met het aanbieden van de mogelijkheid om een fiets te leasen kan je schoolbestuur zich profileren ten opzicht van scholen die dit niet aanbieden.
▪ Zelfs als je je leasefiets gebruikt, heb je recht op een fietsvergoeding in het kader van woon-werkverkeer.
▪ Voor wie later een pensioen zal ontvangen als ambtenaar, zal het leasen van een fiets via de eindejaarstoelage, geen effect hebben op het pensioenbedrag.